

Skrivelse om fortsatt höga antal vräkningar av barnfamiljer i Stockholm stad

Skrivelse av Jan Jönsson (L)

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Deniz Butros

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson (L) har i en skrivelse till kommunstyrelsen ställt frågor utifrån att antalet vräkt barnfamiljer i Stockholm är fortsatt högt. Särskilt lyfts att många av dessa bor i stadens utsatta områden och i allmännyttiga bostäder. Skrivelsen beskriver situationen som ett allvarligt socialt misslyckande och efterfrågar statistik för åren 2022 och 2023 uppdelad per stadsdelsområde, samt information om bolagens och stadens förebyggande arbete.

Följande sex frågor ställs i skrivelsen:

1. Hur många barnfamiljer har staden kännedom om att de vräks från sina bostäder i Stockholm under åren 2022 och 2023, uppdelade utefter stadens elva stadsdelar?
2. Hur många av dessa familjer bodde i lägenheter som ägs av stadens kommunala bostadsbolag?
3. Vilka åtgärder har vidtagits för att förhindra att barnfamiljer vräks?
4. Vilka är de vanligaste skälen till att vräkningar ej kunnat förhindras?
5. När vräkning ändå blivit ett faktum, hur har staden agerat för att säkerställa att dessa familjer får ett nytt boende?
6. Hur många av de barnfamiljer som vräks under denna period har erbjudits eller fått nya boenden?

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret svarar på frågorna i skrivelsen utifrån bland annat information som socialnämnden har inhämtat genom den enkät som skickats ut sedan 2023 samt för hur socialtjänsten generellt arbetar för att förebygga och förhindra att barnfamiljer blir avhysta.

Socialnämnden redogör för tillgänglig statistik samt för hur socialtjänsten generellt arbetar för att förebygga och förhindra att barnfamiljer blir avhysta.

Stockholms Stadshus AB redogör för att det vräkningsförebyggande arbetet i bostadsbolagen är väl etablerat och sker i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna. Insatser sätts in i ett tidigt skede och omfattar bland annat avbetalningsplaner, prövoavtal och regelbundna avstämningar med stadsdelarna.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag vill tacka för skrivelsen som berör en viktig fråga och ber om overseende med att svaret har dröjt.

Det är mycket viktiga frågor som lyfts i skrivelsen. Stadens bostadsbolag har en nollvision för vräkningar av barnfamiljer, och tydliga rutiner för hur man ska hantera situationer när familjer har hyresskulder eller har hyrt olovligt i andra hand. Stadens bostadsbolag arbetar aktivt med vräkningsförebyggande arbete. Samtliga av våra bostadsbolag har regelbundna avstämningar med stadens stadsdelsnämnder och socialtjänst där gemensamma insatser planeras i ett vräkningsförebyggande syfte.

Om någon riskerar avhysning i allmännyttan undersöker bostadsbolagen alltid om det bor barn stadigvarande i lägenheten. Misstänker man det kopplas stadsdelsnämndens socialtjänst in för att säkerställa att inga barn vräks. Bostadsbolagen har flera olika åtgärder som de kan erbjuda hyresgästerna, till exempel avbetalningsplaner eller anstånd med hyran. I dialogen med hyresgästen hänvisar bostadsbolagen också till stadsdelsnämnden för möjligheten att söka ekonomiskt bistånd samt få hjälp med skuld- och budgetrådgivning samt andra insatser.

I de fall som kommit till min kännedom de senaste åren så har allmännyttan i praktiken inte vräkt några barn. I de fallen man har gjort uppsägningar i allmännyttan har det inte bott barn i lägenheten, utan barnen har bott på en annan plats.

I övrigt hänvisar jag till vad som anges i promemorian.

Stockholm den 11 december 2025

Deniz Butros

Bilaga

Skrivelse om fortsatt höga antal vräkningar av barnfamiljer i Stockholms stad, dnr KS 2024/1430-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner och Andrea Hedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi vill särskilt lyfta att det i dag saknas en samlad och systematisk uppföljning av vad som händer med de barn och familjer som förlorar sina hem. Det är problematiskt att det inte finns tillgänglig och sammanställd information om deras boendesituation efter en vräkning. När denna kunskap saknas blir det svårt att bedöma vilka långsiktiga konsekvenser vräkningar får för barn och familjer, och därmed också att utvärdera om stadens insatser är tillräckliga.

Avsaknaden av uppföljning försvårar i sin tur det politiska beslutsfattandet. Utan ett tillförlitligt kunskapsunderlag blir det svårt att fatta välavvägda beslut om förebyggande arbete, stödinsatser och resursfördelning. Det riskerar att leda till att åtgärder inte träffar rätt målgrupper eller inte utformas på ett sätt som faktiskt motsvarar de behov som finns.

När staden inte kan redovisa hur det går för de familjer som drabbas efter en vräkning blir det även svårt att på ett meningsfullt sätt utkräva ansvar och följa upp resultat. För att säkerställa att alla barn ges en stabil och trygg boendesituation krävs bättre transparens, gemensamma definitioner och en mer systematisk uppföljning.

Det är anmärkningsvärt att stadens uppgifter och Kronofogdens statistik skiljer sig så pass mycket åt när det gäller vräkningar av barnfamiljer. Att skillnaderna dessutom pekar mot att fler barnfamiljer faktiskt kan ha vräcks än vad stadens egna uppgifter visar är oroande. För att kunna mäta, följa upp och förebygga vräkningar krävs tydliga och gemensamma definitioner. Så länge olika aktörer redovisar utifrån olika grunder försvåras möjligheten att få en korrekt bild av problemets omfattning och därmed också att utforma ändamålsenliga åtgärder.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson (L) har i en skrivelse till kommunstyrelsen ställt frågor utifrån att antalet vräkta barnfamiljer i Stockholm. Av skrivelsen framgår att frågeställaren genom uppgifter från Kronofogden konstaterar att antalet vräkta barnfamiljer i Stockholms stad fortsatt är högt, särskilt i stadens utsatta områden.

Enligt skrivelsen framkommer det att majoriteten av de vräkta barnfamiljerna har bott i stadens allmännyttiga bostadsbolag. I skrivelsen ställs följande frågor:

1. Hur många barnfamiljer har staden kännedom om att de vräcks från sina bostäder i Stockholm under åren 2022 och 2023, uppdelade utefter stadens elva stadsdelar?
2. Hur många av dessa familjer bodde i lägenheter som ägs av stadens kommunala bostadsbolag?
3. Vilka åtgärder har vidtagits för att förhindra att barnfamiljer vräcks?
4. Vilka är de vanligaste skälen till att vräkningar ej kunnat förhindras?
5. När vräkning ändå blivit ett faktum, hur har staden agerat för att säkerställa att dessa familjer får ett nytt boende?
6. Hur många av de barnfamiljer som vräcks under denna period har erbjudits eller fått nya boenden?

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Alla stockholmare ska utvecklas utifrån sina förutsättningar, känna sig trygga och ha en bra livskvalitet. Det som framförs i motionen har främst koppling till kommunfullmäktiges mål 1.3 *Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst*.

Av stadens budget för 2025 framgår att staden ska fortsätta arbetet mot hemlöshet och förebygga orsakerna till att människor blir hemlösa. Staden har en nollvision för hemlöshet. Staden ska fortsätta bedriva det viktiga arbetet med trygga och långsiktiga boendevillkor för barnfamiljer, exempelvis genom att förebygga vräkningar, öka utbudet av bostäder samt fler insatser som underlättar för unga och barnfamiljer att komma in på bostadsmarknaden.

Det praktiska vräkningsförebyggande arbetet utförs av stadens stadsdelsnämnder och arbetet är organiserat på olika sätt men samtliga stadsdelsnämnder har en eller flera medarbetare som arbetar vräkningsförebyggande. Socialnämnden har en övergripande

och samordnande roll och anordnar stadsövergripande utbildningar, seminarier och workshops för att öka kunskapen kring det vräkningsförebyggande arbetet.

Vid uppföljning av barn som berörs av avhysningar använder staden Kronofogdens rapportering samt stadens system för verksamhetsuppföljning (ILS) genom indikatorn *Antal vräkningar som berör barn*. I syfte att ta fram ett bredare analysunderlag skickar socialnämnden sedan 2023 ut en enkät i vilken stadsdelsnämnderna ges möjlighet att lämna kompletterande upplysningar om berörda barns bostadssituation.

Stadsledningskontoret svarar på frågorna i skrivelsen utifrån bland annat information som socialnämnden har inhämtat genom den enkät som skickats ut sedan 2023. Av hänsyn till risken för att enskildas identiteter kan efterforskas redovisar socialnämnden inte antal under fyra i någon statistik. Eftersom det är förhållandevis få barnfamiljer som berörs av avhysning på årsbasis blir redovisning på stadsdelsnivå därför inte funktionell, varför stadsledningskontoret redogör uppgifter på en stadsövergripande nivå.

Hur många barnfamiljer har staden kännedom om att de vräks från sina bostäder i Stockholm under åren 2022 och 2023, uppdelade utefter stadens elva stadsdelar?

Kronofogdens statistik för 2024 visar att 21 barn (15 avhysningar) påverkades av en verkställd avhysning i Stockholms stad, varav 15 barn var permanent boende i bostaden. År 2023 berördes 12 barn av en verkställd avhysning, år 2022 berördes 38 barn och år 2021 berördes 41 barn av en avhysning.

Socialnämnden har inte uppgifter för 2022 då enkäten skickades ut första gången 2023. Enligt svaren från enkäten framgår att 14 barnfamiljer berördes av avhysning 2023 och 24 barnfamiljer berördes av avhysning 2024. Att antalet barnfamiljer är högre än i Kronofogdens statistik kan bero på att socialtjänsten i högre utsträckning kan antas ha kännedom om växelvis boende barn och umgängesbarn. Inga av avhysningarna avseende 2024 rapporterades in från ytterstadsdelarna Järva och Skärholmen.

Hur många av dessa familjer bodde i lägenheter som ägs av stadens kommunala bostadsbolag?

Enligt stadsdelsnämndernas uppgifter till socialnämnden var det fyra av 14 barnfamiljer under 2023 och nio av 24 barnfamiljer under 2024 som blev avhysta från stadens kommunala bostadsbolag. Uppgifter för 2022 saknas.

Vilka åtgärder har vidtagits för att förhindra att barnfamiljer vräks?

När socialtjänsten får underrättelse från hyresvärden om uppsägningar på grund av obetald hyra eller meddelande om störningar eller vanvård strävar socialtjänsten efter att ta kontakt med hyresgästen så snart som möjligt. Syftet med kontakten är initialt att informera om vilket stöd som finns att få. Barnfamiljer är en prioriterad målgrupp och stadsdelsnämnderna arbetar för att såväl försöka undanröja den förestående avhysningen som för att erbjuda ett mer långsiktigt stöd för att undvika framtida

avhysningsshot. Det vanligaste skälet till att risk för avhysning uppstår är att hyresgästen inte har betalat sin hyra. Vid hyresskulder kan socialtjänsten utreda möjligheten att bevilja ekonomiskt bistånd för att undanröja risken för avhysning samt erbjuda budget- och skuldrådgivning.

Vilka är de vanligaste skälen till att vräkningar ej kunnat förhindras?

Det kan finnas olika anledningar till att en avhysning inte kan förhindras, exempelvis kan det handla om att personer av olika skäl inte vill ta emot stöd från socialtjänsten eller om olovlig andrahandsuthyrning.

När vräkning ändå blivit ett faktum, hur har staden agerat för att säkerställa att dessa familjer får ett nytt boende?

Hur socialtjänsten agerar i enskilda fall beror på vilka insatser den avhysta familjen ansökt om och på hur socialtjänsten bedömer den aktuella familjens förutsättningar och behov. Bedömning är att de vägledande principer för arbete med barnfamiljer som lever i eller som riskerar att hamna i osäkra boendeförhållanden som framgår av *stadens program för att motverka hemlöshet* praktiseras. En av dessa principer är att inga barnfamiljer ska vräkas utan att det finns ett alternativt boende.

Hur många av de barnfamiljer som vräkts under denna period har erbjudits eller fått nya boenden?

Då det rör sig om få ärenden per stadsdelsnämnd så har socialnämnden med hänsyn till enskilda familjers integritet inte rapporterat dessa uppgifter. Dock är dessa barnfamiljer kända av socialtjänsten och erbjuds insatser och stöd för att de ska kunna lösa sin boendesituation.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att

Kommunfullmäktige anser skrivelsen av Jan Jönsson (L) besvarad i enlighet vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 augusti 2025 följande.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L), Andrea Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Det praktiska vräkningsförebyggande arbetet utförs av stadens stadsdelsförvaltningar och arbetet är organiserat på olika sätt vid stadsdelsförvaltningarna. Gemensamt är att samtliga har en eller flera medarbetare som har en vräkningsförebyggande funktion.

Barnfamiljer som riskerar avhysning är en prioriterad målgrupp i stadens vräkningsförebyggande arbete.

Socialförvaltningen har en övergripande och samordnande roll. Förvaltningen anordnar exempelvis stadsövergripande utbildningar, seminarier och workshops för att öka kunskapen kring det vräkningsförebyggande arbetet, underlätta erfarenhetsutbyte mellan stadsdelsförvaltningarna och sprida fungerande arbetssätt.

Nationell statistik

Socialförvaltningen följer Kronofogdens rapportering avseende barn som berörs av avhysning. Kronofogdens statistik för 2024 visar att 21 barn (15 avhysningar) påverkades av en verkställd avhysning Stockholms stad varav 15 barn var permanent boende i bostaden. 2023 berördes 12 barn av en verkställd avhysning, 2022 berördes 38 barn och år 2021 berördes 41 barn av en avhysning.

Jämfört med andra storstäder har Stockholms stad en lägre andel avhysningar i förhållande till populationen. I tabellen nedan framgår antal barnfamiljer som avhysts i Stockholm, Göteborg respektive Malmö under åren 2022–2024.

Tabell. Antal avhysta barnfamiljer åren 2022 – 2024 i Stockholms stad, Göteborgs stad samt Malmö stad.

	2022	2023	2024
Stockholms stad	20	6	15
Göteborgs stad	13	11	26
Malmö stad	18	32	33

Källa: Kronofogden

Kommunal statistik

Staden följer även upp avhysningar som berör barn i stadens system för verksamhetsuppföljning (ILS) genom indikatorn *Antal vräkningar som berör barn*. I syfte att ta fram ett bredare analysunderlag skickar socialförvaltningen sedan 2023 också ut en enkät i vilket stadsdelsförvaltningarna ges möjlighet att lämna kompletterande upplysningar om berörda barns bostadssituation.

Det har visat sig vara svårt att åstadkomma ett underlag med hög tillförlitlighet, då de uppgifter som inhämtas genom indikatorn respektive enkäten kan skilja sig åt. Förvaltningen ser över förbättringsmöjligheter när det gäller inhämtande av avhysningsstatistik på kommunal nivå. Som ett led i det arbetet utbyter förvaltningen erfarenheter med Göteborgs stad, Malmö stad och Kronofogden.

Förvaltningen svarar nedan på frågorna i skrivelsen utifrån information som förvaltningen har inhämtat genom den enkät som skickats ut sedan 2023. Av hänsyn till risken för att enskildas identiteter kan efterforskas redovisar förvaltningen inte antal under fyra i någon statistik. Eftersom det är förhållandevis få barnfamiljer som

berörs av avhysning på årsbasis blir redovisning på stadsdelsnivå därför inte funktionell, varför förvaltningen i det följande redogör för uppgifter på stadsövergripande nivå.

1. Hur många barnfamiljer har staden kännedom om att de vräkts från sina bostäder i Stockholm under åren 2022 och 2023, uppdelade utefter stadens elva stadsdelar?

Socialförvaltningen har inte uppgifter för 2022 då enkäten skickades ut första gången 2023. Enligt svaren från enkäten framgår att 14 barnfamiljer berördes av avhysning 2023 och 24 barnfamiljer berördes av avhysning 2024. Att antalet barnfamiljer är högre än i Kronofogdens statistik kan bero på att socialtjänsten i högre utsträckning kan antas ha kännedom om växelvis boende barn och umgängesbarn.

Inga av avhysningarna avseende 2024 rapporterades in från ytterstadsdelarna Järva och Skärholmen.

2. Hur många av dessa familjer bodde i lägenheter som ägs av stadens kommunala bostadsbolag?

Enligt stadsdelsförvaltningarnas uppgifter till socialförvaltningen var det fyra (av 14) barnfamiljer under 2023 och nio (av 24) barnfamiljer under 2024 som blev avhysta från stadens kommunala bostadsbolag. Uppgifter för 2022 saknas.

Enligt Kronofogdens statistik för 2023 och 2024 skedde majoriteten av avhysningarna från allmännyttiga bostadsbolag. Kronofogdens och stadsdelsförvaltningarnas siffror skiljer sig åt även i andra avseenden och det är svårt för förvaltningen att fullt ut bedöma vad detta kan bero på.

3. Vilka åtgärder har vidtagits för att förhindra att barnfamiljer vräks?

När socialtjänsten får underrättelse från hyresvärderna om uppsägningar på grund av obetald hyra eller meddelande om störningar eller vanvård strävar socialtjänsten efter att ta kontakt med hyresgästen så snart som möjligt. Syftet med kontakten är initialt att informera om vilket stöd som finns att få. Då barnfamiljer är en prioriterad målgrupp arbetar man för att såväl försöka undanröja den förestående avhysningen som för att erbjuda mer långsiktigt stöd för att undvika framtida avhysningsshot.

Det vanligaste skälet till att risk för avhysning uppstår är att hyresgästen inte har betalat sin hyra. Vid hyresskulder kan socialtjänsten utreda möjligheten att bevilja ekonomiskt bistånd för att undanröja risken för avhysning samt erbjuda budget- och skuldrådgivning.

4. Vilka är de vanligaste skälen till att vräkningar ej kunnat förhindras?

Det kan finnas olika anledningar till att en avhysning inte kan förhindras. Det kan exempelvis handla om att personer av olika skäl inte vill ta emot stöd från socialtjänsten eller om olovlig andrahandsuthyrning.

5. När vräkning ändå blivit ett faktum, hur har staden agerat för att säkerställa att dessa familjer får ett nytt boende?

Hur socialtjänsten agerar i enskilda fall beror på vilka insatser den avhysta familjen ansökt om och på hur socialtjänsten bedömer den aktuella familjens förutsättningar och behov. Förvaltningens bedömning är att de vägledande principer för arbete med barnfamiljer som lever i eller som riskerar att hamna i osäkra boendeförhållanden som framgår av stadens program för att motverka hemlöshet praktiseras. En av dessa principer är att inga barnfamiljer ska vräkas utan att det finns ett alternativt boende.

6. Hur många av de barnfamiljer som vräkts under denna period har erbjudits eller fått nya boenden?

Då det rör sig om få ärenden per stadsdelsförvaltning har socialförvaltningen med hänsyn till enskilda familjers integritet avstått från att efterfråga dessa uppgifter. Dock är dessa barnfamiljer kända av socialtjänsten och erbjuds insatser och stöd för att de ska kunna lösa sin boendesituation.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 23 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

De allmännyttiga bostadsbolagen har ett ansvar att arbeta aktivt och förebyggande i enlighet med stadens riktlinjer och budgetmål. Koncernledningen kan konstatera att stadens bostadsbolag har ett systematiskt arbetssätt som syftar till att förhindra vräkningar, särskilt av barnfamiljer, genom tidiga insatser och nära samverkan med socialtjänsten. Det är angeläget att detta arbete fortsätter utvecklas, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden där risken för vräkning är högre. För kompletterande information hänvisar koncernledningen till dotterbolagens svar i sin helhet.

Underremisser

Svenska Bostäders svar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäder redogör för att bolaget under 2022 och 2023 verkställt fem avhysningar där barn var registrerade på avtalsinnehavaren. Samtliga fall rörde långvariga hyresskulder och/eller oriktiga hyresförhållanden, och i flera fall bedömdes att hyresgästen inte längre bodde i lägenheten. Vräkningsförebyggande arbete sker genom tidig kontakt, sms-påminnelser, avbetalningsplaner och prövoavtal. Beslut om avhysning av barnfamilj fattas i samråd med stadsdelsförvaltningens chef.

Familjebostäders svar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäder uppger att bolaget inte genomfört någon vräkning av barnfamilj under 2022 eller 2023. Det vräkningsförebyggande arbetet bygger på tidiga insatser och sker i samverkan mellan bolaget, stadsdelsförvaltningen och andra aktörer. Bolaget använder en definition som utgår från faktiska boendeförhållanden och inte

enbart folkbokföring. Arbetet omfattar kontakt, möten, anstånd, avbetalningsplaner och orosanmälningar. VD involveras vid risk för avhysning och kontakt tas med berörd stadsdelsdirektör.

Stockholmsshems svar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholmshem uppger att bolaget inte avhyst någon barnfamilj under perioden enligt bolagets definition, som förutsätter att barnet har sitt enda permanenta boende hos hyresgästen. Bolaget bedriver ett systematiskt vräkningsförebyggande arbete med månatliga avstämningar med stadsdelsförvaltningarna, orosanmälningar och hembesök. Vid olovlig andrahandsuthyrning informeras stadsdelen omgående om barn är involverade. Bolaget förmedlar inga nya kontrakt utanför bostadsförmedlingen.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L), Andrea Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C)

Det är anmärkningsvärt att stadens uppgifter och Kronofogdens statistik skiljer sig så pass mycket åt när det gäller vräkningar av barnfamiljer. Att skillnaderna dessutom pekar mot att ännu fler barnfamiljer faktiskt har vräcks är mycket oroande.

För att kunna mäta, följa upp och motverka vräkningar av barnfamiljer krävs det tydliga och gemensamma definitioner. Så länge olika aktörer redovisar olika siffror är det svårt att få en korrekt bild av omfattningen och därmed också svårt att sätta in rätt åtgärder.

Vi vill även understryka vikten av att kunna följa upp vad som faktiskt händer med de familjer som drabbas av en vräkning. Vi ställer oss undrande till varför vi inte kan få veta hur det går för barnen och familjerna efter att de förlorat sitt hem. Utan den kunskapen är det omöjligt att på utvärdera stadens ansvar och säkerställa att inget barn lämnas utan en trygg boendesituation.